

3. Alsnö hus, Adelsö sn.

Pl. 1.

Litteratur: B. Thordeman, Dagbok och anteckningar från utgrävningen av Alsnö hus (ATA).

Fragmentet påträffades under antikvarien B. Thordemans utgrävning av Alsnö hus sommaren 1916 13 m. rakt S om byggnadens sydvästra hörn (schakt 23). Det bar spår av murbruk och har tämligen säkert varit använt som byggnadsmaterial. — Förvaras i Statens Historiska Museum (inv.-nr 15825: 1126).

Sandsten. $0,41 \times 0,34$ m.

Inskrift:

aslu-a . . . ulbi +
5 10

Runan 4 är skadad men har sannolikt varit u. Skadad är också nedre delen av runan 6; om den har varit a är ovisst.

4. Björkö, Adelsö sn.

Pl. 2.

Litteratur: L 334, D 2:55. Brev från Alex. Seton till Riksantikvarien J. G. Liljegren 16. 8. och 5. 12. 1826 (ATA); Liljegren, anteckning (ATA); N. H. Sjöborg, Samlingar för Nordens fornälskare 3 (1830), s. 12 f.; G. Stephens, Old Northern Runic Monuments 3, s. 61; Statens Historiska Museum, Kort beskrifning utarb. af O. Montelius (1872), s. 49 (även i följ. upplagor 1874, 1877, 1880, 1886, 1897, 1901, 1906, 1909, 1912); Statens Historiska Museum. Vägledning: Forntiden. [Utarb. av S. Lindqvist] (1923), s. 94; S. Bugge i ATS 5, s. 103; UFT 14 (1888), s. 339; O. von Friesen, Upplands runstenar (i: Uppland 2, 1908), s. 452, 2 uppl. (1913), s. 6, 17, Runorna i Sverige (3 uppl., 1928), s. 37, Runorna (1933) s. 154; Birka 1, utg. av G. Hallström (1913), s. 16 f.

Äldre avbildningar: J. G. Liljegren, Fullständig Bautil, nr 334 (ATA); Sjöborg a. a., fig. 108; Dybeck a. a.; foto i ATA (använt för avbildningar av v. Friesen och G. Hallström).

Om fyndet av runstenen meddelar N. H. Sjöborg i sin skildring av fornlämningarna på Björkö följande: »Af detta slott eller Ruin, som nu kallas Borgskans, ser man ännu murverk och däromkring vallar, som ännu innantill hafva 3 à 4 alnars höjd . . . Hela skansen är 308 alnar lång och har åt sjösidan varit otillgänglig i anseende till bärgets stora branthet. Det var här inne uti skansen åt bärgssidan, som jag år 1821, fann en sten med 2:ne Runrader . . . Denna sten har sedermera blifvit flyttad till Björkö by och där begagnad till trappsten, men slutligen blef Brukspatron Alexander Seton därpå ägare, som bortslog stenens nedre del, för att så mycket lättare kunna i papper aftrycka Runorna, hvarefter han aflämnat stenen till Kongl. Antiquitets-Arkivet.» Något avvikande äro de uppgifter om fyndplatsen, som Alexander Seton några år senare (1826 ¹⁶/s) lämnar i brev till Liljegren: »Här med följer den ende Run-inskrift som man vet af på Björkö. Runstenen stog på yttre sidan af Borgen midt emellan söder och Norr, på Östra sidan. Hade någon gräfvit under den, för så kallad Jorde-Gods, och stenen sedan ramlat utföre åt Gärdesgården nedanför. En torpare förde bort den till sin stugu, till en Dörr-sten vid fot ingången. Jag har låtit afhugga den delen af stenen som innehöll eller som bar Runinskriften . . . Men det förmodas at denna lilla run-inskrift, i original kunna förvaras uti Kong. Samlingen för efterkommande.» På en plan över borgen, som Seton senare (1826 ⁵/12) sänder Liljegren, har han utmärkt fyndplatsen: »För det Andra är speciel plan öfver Borgen. D är ungefärligen stället på östra sidan af borgevallen, der Runstenen fordom stått; eller den rödartad flata sandsten innehållande vid ena kanten en runinskrift — och hvilken Runinskrift är inlefvererad till Kongl. Akademien. Jag let afhugga den och har redan länge